

Rheinisches Städtebuch. Herausgegeben von Dr. Erich Keyser. **Deutsches Städtebuch. Handbuch städtischer Geschichte.** III. köt. **Nordwest-Deutschland. 3. Landschaftsverband Rheinland.** W. Kohlhammer Verlag, Stuttgart 1956, 441 old.

Az ismert Deutsches Städtebuch sorozat új kötete Németország várostörténetileg egyik legfontosabb területét, a Rajna-vidéket dolgozza fel. Itt alakultak meg az első városi kommunák, és ma is ez Németország legnagyobb iparvidéke. A kötet beosztása nagyjából a régi kötetek mintájára halad. Minden városnál az adatok a Bevezetésben közölt vázlat pontjai alapján vannak csoportosítva. A főbb pontok a következők: a város neve (különböző elnevezési formák külön feltüntetve), a város helye a tájban, eredete és alapítása, joga, települése (itt a fontosabb épületekre, nagyobb pusztításokra, és ezek közt a második világháború által okozottakra is kitér), a lakosság, nyelv (dialektusok), gazdasági élet, igazgatás, városuraság, katonai viszonyok, pecsét és címer, pénzügyigazgatás, a város területe, egyházi viszonyok, népjóléti viszonyok, oktatás, várostörténeti források és irodalom, gyűjtemények (köztük a városban található levéltárak ismertetése). Ezek a pontok is mutatják, hogy a kötet lényegében nem feldolgozása a Rajna-vidék száz városa történetének, hanem repertórium a rá vonatkozó legfontosabb adatoknak és irodalomnak, és mint ilyen, mindenki számára, aki egy Rajna-vidéki város történetével akar foglalkozni, nélkülözhetetlen kiindulópont. A tájra vonatkozó adatok rövid összefoglalását Edith Ennen, a kitűnő várostörténész írta, és csak azt sajnálhatjuk, hogy igen rövid terjedelem állott rendelkezésére (10 oldal).

Kubinyi András

Godisnjak muzeja grada Beograda. IV. köt. Beograd 1957, 682 old.

A belgrádi városi múzeum évkönyve Dr. Zora Simić-Milovanović szerkesztésében jelenik meg. A nagy terjedelmű kiadvány cikkei legnagyobb részt Belgrád és környékének történetével, illetőleg régészeti leleteinek ismertetésével foglalkoznak.

A tanulmányok hosszú sorát Dr. Branislav Milovanović cikke nyitja meg Belgrád geológiai őstörténetével. A következőben Vladimir Kondić számol be a Duna partján, Belgrádtól 20 km-re fekvő Ritopekben végzett ásatásról. A helységet a Ptolomaeus-féle térkép Trikorneziosával, a római Tricorniummal azonosítja. Több ide vonatkozó, korábról már ismeretes feliratot is közöl. A gazdag leletanyagban számos fibula, gyűrű és kerámia található. A legérdekesebb és nagy jelentőségű az a római katonai diploma, amely M. Antonius Timinek, a Cohors I. Flavia Bessorum katonájának elbocsájtólevele volt. M. M. Vasić a diplomát Hadrius-korinak tartja és azt az i. sz. 120-ra datálja. Az ezután következő rövid cikk Aleksandrina Cermanović tollából jelent meg és egy Semlin környékéről származó